N°. 709. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

VRIJDAG 7 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon,** Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet,** Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . .
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De Commissie tot herziening der plaatselijke belastingen te 's Gravenhage deelt in haar nader verslag de overwegingen mede, welke betreffende de instelling der Spaarkas hebben plaats gehad. Wij weten, dat deze instelling dagteekent van 1828 en de strekking heeft, om te gemoet te komen in de durute der broodprijzen, »in dier voege, dat, zoodra het *maximum* van »den prijs van een pond gebuild tarwebrood, te zamen »genomen met het *maximum* van den prijs van een »pond ongebuild tarwebrood, eene som van 60 cents, »en het *maximum* van den prijs van een pond roggebrood, die van 15 cents bereikt heeft, elke verdere »verhooging der broodprijzen binnen de gemeente worde »voorgekomen, en de schade, die dit den bakkers »geacht moet worden te berokkenen, aan dezen uit de »Spaarkas wordt te goed gedaan.«

Men meent, »dat de Spaarkas langs dien weg de »broodprijzen binnen 's Gravenhage op den duur betrekkelijk *laag* had gehouden, en daardoor den accijns »op het gemaal minder voelbaar gemaakt, dan dezelve »dit anders zou geweest zijn.«

Wij moeten reeds dadelijk beginnen met te herinneren, dat de Spaarkas spoedig na hare oprigting een niet onbelangrijk voordeel heeft genoten door de afschaffing van den Rijksaccijns op het gemaal, waardoor het maximum van de broodprijzen altijd bleef eenige centen *boven* de werkelijke winkelprijzen en gestadig tot ondersteuning van de spaarkas door de *lage prijzen der granen*. Dat laatste vooral, zoo niet uitsluitend, behoort geteld te worden onder de bijzondere omstandigheden, waardoor te 's Gravenhage, de werking van den accijns steeds werd geneutraliseerd. Zoo nu maar gezorgd kan worden, dat de Spaarkas eene onuitputtelijke bron blijft, om gestadig de broodprijzen te kunnen houden op het eenmaal bepaalde maximum, is een voornaam bezwaar tegen de voortdurende heffing van eene plaatselijke belasting op het gemaal weggenomen. Wat wij om het hoog belang der zaak op den voorgrond zouden willen gesteld zien, wordt in het verslag genoemd »een punt van latere zorg, dat *in het »vervolg* een onderwerp zou moeten uitmaken van opzettelijke overweging bij den Gemeenteraad.« Zulk eene opzettelijke overweging is vooral daarom dringend noodzakelijk, omdat, naar ons inzien, het oordeel zeer verkeerd en ongegrond is, dat »behield men het gemaal, ook de Spaarkas, voor zooveel noodig, hare »weldadige werking zeer wel zou kunnen voortzetten«; terwijl wij in geenen deele ons met het gevoelen kunnen vereenigen, dat, verviel de belasting op het gemaal, geene maatregelen zouden te vinden zijn, die voor eene juiste en eerlijke werking der Spaarkas onmisbaar waren.

Wij laten ons met zulke holle klanken niet tevreden stellen. Zegt men, en het is bij herhaling gezegd, het gemaal moet voor 's Hage behouden blijven, omdat zoo vele vreemdelingen en bezoekers daarin aanmerkelijk bijdragen: men vergeet, dat die bijdragen wel waarde hadden tot stijving der Spaarkas; maar nu strekken om het gebruik van brood tot bezwaar der Spaarkas te bevorderen. De eerste vraag moest, naar ons oordeel, zijn: sedert hoe lang heeft de Spaarkas achtereenvolgend uitkeeringen gedaan en bestaat er vooruitzigt, dat die uitkeeringen spoedig zullen ophouden?

Volgens officiële opgaven wordt thans uitgekeerd *vier* cents voor ieder pond tarwebrood; wanneer de graanprijzen niet hooger stijgen, zal door de afschaffing van den Rijksaccijns met 1o. Januarij aanstaande die uitkeering met 1½ cents verminderen. Hieruit volgt immers, dat de Spaarkas door die afschaffing wordt gebaat, 't geen tevens het geval zal zijn zoodra de afschaffing ook van wege de gemeente geschiedt. Maar men zal niet uit het oog kunnen verliezen, dat de Spaarkas geenszins uitsluitend in verhouding staat met de marktprijzen der granen; integendeel, dat ook andere omstandigheden, zoo als broodbereiding, accijnsheffing enz., daarop van invloed zijn; zoodat het ten slotte altijd hierop nederkomt, dat zoo lang de Spaarkas in staat blijft de bepaalde uitkeering te doen, de plaatselijke accijns op het gemaal *niet* wordt betaald door vreemdelingen en bezoekers; maar gevonden wordt uit de bijdragen van een vorig geslacht, toen de graanprijzen zoo laag waren gedaald, dat het bedrag van den accijns onmerkbaar was.

Wij beroepen ons, tot staving van ons gevoelen, op de publicatie der Stedelijke Regering van den 19 Julij 1837, waarin herinnerd wordt, dat »de Spaarkas ter »voorziening in buitengewone duurte van het brood »in hoofdsom de hoogte bereikt heeft, bij het reglement »voor deze inrigting als voldoende aangewezen, om de »goede burgerij te beveiligen tegen de ramp, die in de »jaren 1816 en 1817 nevens het geheele Vaderland »ook deze stad en derzelver ingezetenen zoo zeer ge»teisterd heeft.« Men mag dus aannemen, dat de graanprijzen, die ten grondslag liggen van het maximum van 60 cents voor de beide eerste soorten van tarwebrood, te beschouwen zijn als de standdaard der *gewone* duurte van het graan. Wanneer wij nu weten, dat *vier* cents op ieder brood van een Ned. pond gelijk staat met f 3 a f 3.50 per mud, dan is het ontegenzeggelijk waar, dat de bedoelde standaard is berekend naar een marktprijs van f 13 a f 13.50 van ieder mud tarwe en dat dus nu het voordeel genoten wordt door hen, die *niet* tot de Spaarkas hebben bijgedragen. De publicatie zegt dan ook: »niet alleen de inwoner, maar ook »*iedere vreemdeling* heeft, bij eenig verblijf in 's Gra»venhage het zijne bijgedragen tot de bijeenbrenging »van dat fonds.«

Als men nu in aanmerking neemt, dat ook *nu* elke vreemdeling in de vruchten van dit fonds deelt, dan zal men de hoofdgrond, waarop het betoog rust, dat men het gemaal moet behouden, spoedig laten varen. Als men moet erkennen, dat die bijdragen zijn bijeengebragt door de broodverbruikers, dat zijn *alle* ingezetenen, vooral uit de mindere standen; dat de renten van die bijdragen hebben gestrekt om het tolgeld der voetgangers op den ouden Scheveningschen weg en eene bestaande directe belasting (straat- en lantaarngelden), te doen vervallen, dan wordt het tijd, dat men eens bedaard overwege, voor wie nu eigenlijk de spaarkas nuttig is geweest en nog is; en men zal ondervinden, dat, gelijk het meer gaat, zij, die men wilde gebaat zien, eigenlijk het minst genoten hebben, en dat men in gebreke is gebleven, om nauwgezet uit te vorschen of die spaarkas wel eene toekomst heeft en of het niet beter ware, de zaak wat grondiger uit *dat* oogpunt te onderzoeken.

Onder de wereldmagtigen bekleedt het *vooroordeel* eenen eersten rang. Het fraaist daarvan is, dat een ieder hoogst genegen is die magt te beschimpen en te verguizen, maar de groote hoop niettemin blindelings blijft gehoorzamen. Het gaat er mede als met den tyran, dien ieder laakt en verfoeit, maar die niettemin blijft heerschen, omdat bijkans allen hem vreezen en met ontzag tot hem opzien. Achter zijn rug kwaad van hem te spreken, ja, daartoe hebben allen — maar hem in het aangezigt te weêrstaan, daartoe hebben slechts weinigen den moed. Zulk een tyran is het Vooroordeel, op diezelfde zwakheid en menschenvrees is zijne heerschappij gevestigd.

Wij hebben bijzondere gelegenheid om die magt van het vooroordeel op te merken, nu in zeer vele, en daaronder in de voornaamste gemeenten, sprake is van het invoeren van een nieuw belastingstelsel. De vraag: accijnsen of directe heffing? — staat op den voorgrond en vooral, naar aanleiding van de rijkswet, die de belasting op het gemaal doet vervallen, de vraag: zullen wij voor ons zelven het gemaal blijven behouden, of doen vervangen door eene directe belasting?

Het is of, sedert er ernstig sprake komt van die afschaffing van het gemaal, de voortreffelijkheid van die belasting eerst regt wordt ingezien; of men haar eerst van harte lief begint te krijgen, nu zij in doodstuipen ligt. Zij, die te voren vollijverig instemden in hare gebreken en juichten als zij door het slijk werd gehaald, treden nu niet zelden als hare verdedigers op. Die armen, zij zien niet, dat zij bukken voor de magt des vooroordeels.

Wij herinneren vooraf, om alle misverstand voor te komen, aan het stelsel, meermalen door ons voorgestaan, dat, onzes inziens, in het algemeen bij het heffen van belastingen moet gelden, het stelsel, dat alleen rationeel is. Het is dit. Men behoort, voor de behoeften der publieke dienst, de elementen van den nationalen rijkdom, zoo gelijkmatig mogelijk te belasten, en zich daarbij in de allereerste plaats wel wachten de productie, dat is het Scheppingsvermogen van nieuwen rijkdom, te belemmeren. Men moet zich willen voeden met de vruchten, die de boom afwerpt; maar den boom zelven ontzien. Integendeel, men moet de groeikracht des booms zooveel mogelijk trachten te bevorderen, opdat hij steeds in staat zij nieuwe en rijkere vruchten te dragen en de oogst steeds ruimer worde.

De vruchten nu, waarvan men een deel ten behoeve der publieke dienst mag plukken, hebben tweederlei oorsprong, uit het tweederlei element, wier huwelijk alles voortbrengt, alle waarde schept. Die vruchten ontspruiten, of meer regtstreeks uit het kapitaal, dat is de door vroegeren arbeid en besparing reeds verkregen en in de maatschappij bestaande rijkdom, of meer regtstreeks uit den arbeid van den dag. Beide elementen zijn voor elkander onmisbaar en in behoorlijke verhouding alleen, zijn zij vruchtbaar. Kapitaal zonder arbeid is een dood ligchaam, arbeid, zonder kapitaal, vermag evenzeer niets. Maar de arbeid blijft toch altoos het *active* element, het levenwekkend beginsel.

Welnu, men behoort noch het kapitaal, noch de arbeid zelve aan te tasten, maar een gelijkmatig deel van de vruchten van beide te innen. Dat gedeelte in de eerste plaats van die vruchten, hetwelk niet tot eerste productie is bestemd.

Zijn nu de behoeften der publieke dienst beperkt en met weinig te bevredigen; dan is niets eenvoudiger dan dat men regtstreeks van de ingezetenen een gedeelte vraagt van de voor hunne verteringen bestemde vruchten van hun kapitaal en hunnen arbeid, met andere woorden, van hunne, voor geene nieuwe productie bestemde, inkomsten. Wat men ook zeggen moge, er is inderdaad geene juister en regtvaardiger belasting, dan die de gewone inkomsten der burgers tot grondslag heeft.

Maar zijn de behoeften ongelukkigerwijze groot, dan doet zich daarbij eene, niet altoos te overwinnen moeijelijkheid op.

Vraagt men regtstreeks een ruim deel dier inkomsten, men stuit op twee bezwaren. Vooreerst op kwade trouw en onwil, ten andere op de niet weg te nemen zucht der individuën om hunne verteringen tot de uiterste grens uit te breiden, waardoor niets beschikbaar blijft voor de openbare dienst en men te dikwerf op het onvermogen afstuit. Daarom kiest men veelal een zijweg, dien wij geenszins laken, en men eischt het deel, dat de publieke dienst toekomt, bij die verteringen zelve. Men dwingt het publiek om, hetgeen zij niet regtstreeks willen afstaan, bij elke uitgaaf, bij elke vertering, in kleine gedeelten af te zonderen. Men treft hen in hunne *verteringen.*

Welnu, daarmede kunnen wij ons zeer goed vereenigen. Is het te moeijelijk alles regtstreeks te verkrijgen, men zoeke het langs een zijweg en treffe de verteringen.

Maar men houde toch vooral in het oog, dat niet elke *uitgaaf* eene *vertering* kan genoemd worden, en dit ook inderdaad niet is. Zeer vele uitgaven strekken om nieuwe voortbrenging mogelijk te maken; die uitgaven zijn geene *verteringen*, maar productieve middelen, en men wachte zich er de hand aan te slaan. Zoo men het doet, men begaat onregt: een onregt, dat zich zelf wreekt, door den boom te doen kwijnen, die de vruchten moet afwerpen.

En nu vragen wij: is de uitgaaf voor brood eene eigenlijk gezegde *vertering?* — Zoo ja, men heeft regt daarop belasting te heffen; zoo neen, men begaat onregt en verstoort moedwillig de nationale welvaart.

Het brood, ieder erkent het, is een onmisbaar voedsel. Het strekt om nieuwen arbeid *mogelijk* te maken. De menschelijke kracht is het hoofd-element van hetgeen men in de staathuishoudkunde, natuurlijk kapitaal noemt. Zonder die kracht is alle productie onbestaanbaar, alle kapitaal dood. En die kracht wordt gaande gehouden, wordt gekweekt, door brood in de allereerste plaats. De werkman, die zich eenvoudig voedt, verteert niet; hij doet eene productieve uitgaaf; want die voeding strekt om de werkkracht van morgen te scheppen, die de eene of andere nieuwe waarde zal voortbrengen. Die het brood belast, knaagt aan den wortel des booms, waarvan alles moet voortkomen.

Maar belast die dingen, waarin de geringe man — want ook hij moet het zijne voor het algemeen bijdragen — zijne eigenlijke *verteringen* zoekt. Dwingt hem die verteringen te beperken, door dadelijk bij de daarvoor bestemde uitgaven, er een deel van te vorderen. Doe dat met den arme gelijk met den rijke. Spoor de voorwerpen van vertering op, en treft ze, zoo uwe behoeften groot zijn en gij die niet langs eenvoudiger weg allen kunt vervullen.

Een voorwerp van vertering voor den geringen man is, in de eerste plaats, de jenever en andere sterke dranken. Belast die zoo hoog als redelijkerwijze mogelijk is, en de dreigende smokkelhandel toelaat, en gij zult een ruim aandeel van de voor vertering bestemde inkomsten der arbeidende klassen oogsten.

Men zal zeggen: het geschiedt, en voor de meeste gemeenten is de accijns op de sterke dranken, eene zeer ruime bron van inkomsten. Maar als dat waar is, dan zij men ook verzekerd dat men ook een ruim aandeel van het verterings-vermogen der mindere standen oogst, en dat het hoogst onregtvaardig wezen zou, hen op nieuw te treffen in die uitgaven, die *niet* tot vertering, maar tot instandhouding van hunne werkkracht strekken.

Alle klassen moeten bijdragen; goed, maar vraag die bijdragen van de werkelijke vertering, zoo zij niet van de inkomsten zijn in te vorderen. Zijn er andere voorwerpen, die geacht kunnen worden, voornamelijk tot vertering te strekken — en er zijn verscheidene — men zie toch niet tegen de moeite op om ze, als het niet anders kan, dienstbaar te maken aan het oogmerk dat men bij het heffen van belasting behoort te hebben. Zoo is het ons altoos een raadsel gebleven, waarom hier te lande nimmer, in navolging van bijna alle andere rijken, eene proef is genomen om den tabak te belasten. Geene regie — maar eene verbruikbelasting — zou zij niet zelfs voor vele gemeenten uitvoerbaar zijn, beter nog dan een eigen middel van het gemaal?

Maar het gemaal heeft de magt des vooroordeels vóór zich, en wij zullen vele gemeenten voor die magt zien zwichten. (*IJ.*)

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er zijn dagbladen en correspondentien uit Konstantinopel van den 23 door de *Euphrate* medegebragt, welke echter niet veel belangwekkends behelzen.

De Fransche *Moniteur* heeft eergister eenige brieven medegedeeld tusschen generaal Pelissier en prins Gortschakoff gewisseld, betrekkelijk de opneming der gewonden en het begraven der dooden na den veldslag bij de Tschernaia. Wat het meest opmerking verdient is de beleefde toon, welke in die brieven heerscht.

Men ziet daaruit dat hoezeer ieder hunner een bloedigen oorlog voor de eer van zijn land verpligt is te leiden, de beide bevelhebbers geleerd hebben elkander te achten.

In eene telegrafische depêche uit Stockholm wordt gemeld:

De heer v. Löwinskiold, gouverneur-generaal van Noorwegen, is als zoodanig ontslagen en gepensionneerd.

De kroonprins is ter zijner vervanging benoemd tot onderkoning en zal deze functien met het aanstaande jaar aanvaarden.

Het hof is alhier teruggekeerd.

De heer Bourée, Fransch afgezant bij het hof van Teheran heeft den 3 Julij zijn intogt te Teheran gehouden, en den 5 len kwam hij met het gebruikelijke ceremonieel zijne geloofsbrieven aan den Shah overhandigen.

Eene correspondentie aan het *Journal de Constantinople* gerigt deelt vele byzonderheden mede omtrent de receptie, welke den Franschen minister van wege de hooge staatsambtenaren van het hof van Teheran te beurt viel; zij geeft ook verslag van de Koninklijke audientie, welke van veel langer duur was dan gewoonlijk het geval is, en het kenmerk van veel hartelijkheid droeg.

De berigten uit Frankrijk, behalve die, welke op de Oostersche quaestie betrekking hebben, zijn van alle belang ontbloot.

De twee afgevaardigden der regering van Tessin, de heeren [illegible] en [illegible], bevinden zich thans te Milaan om zich met de plaatselijke autoriteiten te verstaan ten aanzien der quaestie van de graangewassen, welke Lombardije, krachtens tractaat aan dat kanton moet leveren, en ook om met den gouverneur te onderhandelen over de afscheiding van Tessin van de bisschoppelijke zetels van Como en Milaan.

Uit eene telegraphische depêche uit Weenen in de *Köln. Zeit.* blijkt dat graaf Thun als burgerlijk gouverneur van Lombardije, den maarschalk Radetsky is toegevoegd, in plaats van graaf Rechberg, die eene andere bestemming zal krijgen.

De dagbladen der Vereenigde Staten van 22 Aug. bevatten geene andere berigten hoegenaamd, dan die wij reeds medegedeelden na de aankomst der paketboot.

FRANSCHE POST.

Den 2 dezer heeft prins Jerôme Napoleon den eersten steen gelegd van het stadhuis te Havre.

— De heeren Emile en Isaac Pereire, hebben eene som van 50.000 francs in de schatkist gestort ten behoeve der door den Keizer in het leven geroepen inrigtingen ter verpleging van zieken en verminkten.

— De stad Grenoble is voornemens een standbeeld op te rigten voor de nagedachtenis van Vaucanson, in den jare 1709 in die stad geboren. De maire van Grenoble heeft over die aangelegenheid ook een brief geschreven aan de Academie van Wetenschappen. Dit standbeeld zou door middel eener inschrijving worden opgerigt.

— Bernard Mairu, gasthuisbediende te Gorne, beschuldigd wegens het vrijwillig toebrengen van slagen aan een idiot, die aan zijne zorgen was toevertrouwd, en den dood, echter zonder voorbedachten rade, tengevolge had, is door het hof van assises van Mosell, tot 10 jaren dwangarbeid veroordeeld.

— De regtbank van Belfort heeft tot 125,000 francs boete en tien maanden gevangenisstraf veroordeeld, wegens woeker, misbruik van vertrouwen en opligterij, zekere heer Ress, van Dannemarie, 70 jaren oud, en wel 2 of 3 millioen bezittende. De man gaf voor eenvoudig werkman te zijn. Om zijn woeker te kunnen uitoefenen, eischte hij oningevulde, doch geteekende wissels. De geldleeners waren zoodoende geheel aan hem overgeleverd. Hij oefende zijn schandelijken handel reeds sedert 1827 uit.

— De zusters van St. Vincent de Paul, toestemming erlangd hebbende om eene collecte aan de huizen der ingezetenen van Parijs te mogen doen, wilden zich dezer dagen in de voorstad Saint-Martin van dien last kwijten; toen zij bemerkten dat valsche zusters haar reeds de loef hadden afgestoken, die in het gewaad der orde gekleed en gebruik makende van valsche volmagten, den schijn had len aangenomen alsof zij voor de gewonden van het leger eene inzameling deden, waartoe zich ieder beijverde eene bijdrage te leveren, zoodat de geheele collecte nog al een aardig sommetje opbragt. Er is eene klagte deswege ingeleverd en reeds is men ijverig bezig om deze gelukzoeksters op te sporen.

SPAANSCHE POST.

De nieuwsventers kunnen hun hartelust botvieren; het gerucht was in omloop, dat Koningin Isabella had doen weten, dat zij stellig voornemens was om ten behoeve harer dochter te abdiqueren; dat gerucht begon dagelijks meer en meer veld te winnen en reeds hield men zich met het vraagstuk van het regentschap bezig. Sommigen droegen het aan den hertog der overwinning alleen, anderen aan den hertog der overwinning en den Maarschalk O'Donnell gezamenlijk op; anderen zouden den Koning naar een versterkt kasteel. Er waren sommigen, die de republiek proclameerden. Wij kunnen thans melden, dat dit nieuws geheel ongegrond was. Alleen bevestigt het zich, dat de clericale partij zeer aan het woelen is, en dat zich bij deze de Koning aansluit, ten einde de Koningin te beletten, voortaan nog meerdere decreeten op de geestelijke aangelegenheden betrekking hebbende te teekenen.

Het is niet te verwonderen, dat het denkbeeld om Hare Majesteit tot abdicatie te dwingen bij die partij is opgekomen, hopende dat eene omwenteling zou plaats hebben, welke voor Montemolin nuttig zou kunnen zijn om zijne eischen op den troon van Castille te doen gelden.

Dit gerucht is niet het eenige, dat in omloop is; volgens een ander, hetwelk meer waarschijnlijk is zou en den 30 Aug. des avonds in den vollen ministerraad een woordentwist ontstaan zijn tusschen twee leden van het kabinet. Dat geschil zou zelf zulk een ernstig karakter aangenomen hebben, dat de hertog der overwinning zich niet langer kon bedwingen en zijn tegenstander in vrij hevige bewoordingen meende te moeten herinneren, dat hij Baldomero Espartero, de man der natie was, »de man door het volk afgevaardigd, om zijn wil ten uitvoer te brengen,« eene uitdrukking, wele thans beroemd en tot een spreekwoord geworden is. Op de opmerkingen van den hertog zou geantwoord zij tegen-beschuldigingen en klagten, welke bij slot van rekening slechts daarheen leidden, dat de raad verhinderd werd de quaestien te behandelen, welke eigenlijk aan de orde waren. Wat zal te midden van dit alles van de belangen des lands komen?

De tweede belangrijke quaestie, waarvan thans sprake is en bijna een officieel karakter heeft, is de aandrang, waarmede Espartero, de verbanning van Don Henrigues, broeder des Konings, eischt.

Wij hebben van de grenzen geen andere berigten dan dat een groot aantal troepen ter vervolging van de oproerlingen zijn vertrokken en het is waarschijnlijk dat wij binnen kort berigten van een treffen zullen ontvangen.

Het Carlistische hoofd Juvany, is aan het hoofd zijner partij Navarre binnen gerukt, met het doel om de troepen te verdeelen, welke ter vervolging der Carlisten zijn afgezonden en om den intogt van nieuwe muitzieken in Spanje gemakkelijk te maken.

De hertog der overwinning heeft den 31 Aug. eenige personen ontvangen, die hem kwamen gelukwenschen bij gelegenheid van den verjaardag der bekende conventie van Vergara.

Het was den 31 Aug. 1839, dat dit feit, een der belangrijkste in de geschiedenis van Spanje, plaats had. Sedert zeven jaren dreigde de burgeroorlog deze natie met ondergang; allerwege, vooral in de beneden provincien trof men sporen der droevige ramp aan; gansche gezinnen waren in rouw gedompeld, de landen verwoest, de dorpen en buitenplaatsen verbrand; alles getuigde van de ijsselijkheden der oorlog. Den 31 Aug. stonden de beide vijandelijke legers tegenover elkander; beide de vlag van Castille voerende; het een werd aangevoerd door Baldomero Espartero; het ander door Raphaël, sedert overleden. De eerste had gestreden in naam der vrijheid en eener jonge dochter, die het zinnebeeld der vrijgevige regering was; de tweede uit naam der slavernij en dweepzucht en van een eerzuchtigen en dommen vorst.

Te midden van toejuichingen omhelsden zich de beide legers en de beide oorlogvoerders, en van dien dag af werd Espartero de redder van Spanje genoemd.

De velden van Vergara bezitten geen gedenkteeken, dat dit feest in het geheugen terugroept, elk jaar begeven zich de commissarissen der provinciale deputatien van Alava, Guipuzcoa en Biscaje naar Vergara om daar eene mis bij te wonen en dat is alles; neen, wij vergissen ons, een man, wiens zonen onder de vanen van het Carlistisch leger streden, plantte een boom op de plaats waar de beide generaals elkander omhelsden. De boom, de éénigste welke zich op die plaats bevindt, is ook het éénig gedenkteeken, dat dit feest in het geheugen terugroept.

BELGISCHE POST.

Men leest in de *Indépendance Belge:*

De *Köln. Zeit.* heeft dezer dagen eene correspondentie uit Parijs medegedeeld, waarin gezegd werd, dat de *Indépendance Belge*, van eigenaar en redactie veranderde en het eigendom der Fransche Regering werd, die dat blad zou hebben aangekocht.

Wij meenden aan deze bewering, alhoewel zij ons betrof, niet meer gewigt te moeten hechten dan aan die duizende ongegronde geruchten, waarvan de correspondenten der Duitsche dagbladen als de verspreiders optreden, en wij vonden er zelfs geen aanleiding toe om haar te logenstraffen. Maar verschillende organen der drukpers hebben zich daarvan meester gemaakt. Sommigen hebben er zelfs uitleggingen bijgevoegd, en van toen af hebben wij het onzen pligt geacht, niet langer het stilzwijgen in acht te nemen. Maar wij hebben deswege slechts één enkel woord te zeggen.

Het berigt, door den correspondent van de *Köln. Zeit* medegedeeld, is onjuist.

De *Indépendance* is noch van uitgever, noch van redacteur veranderd, en is dientengevolge dus niet de eigendom geworden der Fransche Regering. Zij is niet in andere handen dan in die, waarin zij zich thans bevindt, overging: wij zouden ons tegenover onze lezers verpligt achten, aan geen ander blad dan aan de *Indépendance* zelf, de taak over te laten, hun die verandering te doen kennen. Zij zouden het van ons en niet van anderen vernemen.

Wij hebben bij deze verklaring niets te voegen.

Binnenland.

's Gravenhage, 6 September.

Z. M. heeft Z. K. H. Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, Prins van Oranje, luitenant ter zee der 2de klasse à la suite, bevorderd tot luitenant ter zee van de 1ste klasse à la suite.

Z. M. heeft aan den gepensioneerden kapitein administateur van kleeding G. M. Fundter het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van het dienstvak, waartoe hij laatstelijk heeft behoord.

* In de zitting van den gemeenteraad alhier, van heden, is beraadslaagd over de vraag, of de belasting op het gemaal met 1o. Januarij *geheel* zal worden afgeschaft? Over die vraag hebben langdurige discussien plaats gehad, waarbij wederzijds werden aangevoerd de bekende gronden voor en tegen, doch meer speciaal met het oog op den finantiëlen toestand dezer gemeente.

Voor de geheele afschaffing hebben gesproken de heeren de Brauw, Gevers Deijnoot, de Kempenaer, Eijssell, de Pinto, en Varkevisser, terwijl daartegen, en dus voor het behoud althans voor dit jaar, het woord hebben gevoerd de heeren: Collot d'Escury, Polak Daniels, de Jonge, Clant en van der Jagt.

Bij stemming wordt met 22 tegen 11 stemmen besloten, de belasting op het gemaal *niet* geheel af te schaffen.

Voor de afschaffing waren de heeren: van der Burgh, Eijssell, Bervoets, de Kempenaar, Gevers Deijnoot, van der Duijn, Varkevisser, Schmolk, de Brauw, de Pinto en Soury.

Tegen de afschaffing de heeren: Kraijenhof van de Leur, van Rappard, Buyskes, Waldeck, Hattinga Raven, van der Kemp, Wittert van Hoogland, Clant, Greve, Weenink, Meijer, de Witte van Citters, Collot d'Escury, Steengracht van Oosterland, Landry, van Gogh, de Jonge, Gebel, Polak Daniels, van der Jagt, Jordens en Hooft.

Nu ontstaat de door den heer de Brauw geopperde vraag, of men nu wel zou overgaan tot de partiële vermindering van den accijns tot op het bedrag, bij de wet van 13 Julij 1855 toegelaten, en dus als eigen middel

heffen *f* 2 op de 100 pond tarwe en 60 cents op de rogge; dan of men, krachtens de uitzondering van al. 2 van art. 3 der genoemde wet, en ook in verband met het nog niet geregeld belastings-stelsel der gemeente, autorisatie zou vragen, om totdat die regeling tot stand zal zijn gebragt, den accijns op het gemaal te blijven heffen op den *tegenwoordigen* voet, namelijk *f* 3.35 per 100 pond tarwe, en *f* 0.73½ per 100 pond rogge. Ook hierover outstond eene langdurige woordenwisseling, bepaaldelijk betreffende de vraag of er tot het gebruik maken der bevoegdheid van al. 2 niet noodig is eene *wet*, zoo als art. 3 voorschrijft?

Ten slotte wordt een en ander op nieuw verzonden, aan de commissie voor de belastingen. Hiermede zijn dus voorloopig onafgedaan gebleven al de andere voorstellen omtrent de heffing eener plaatselijke directe belasting ter voorziening in het te kort van *f* 77.000, dat zou ontstaan als men bleef, binnen de grenzen der wet van 13 Julij ll., Maandag aanstaande zitting, tot behandeling der andere voorstellen of adviezen van de commissie.

---

* Bij Koninklijk besluit van 11 Augustus jl. is goedgekeurd het door de Staten van Zuidholland den 27 Julij jl. vastgestelde reglement voor het hoogheemraadschap van den Krimpenerwaard.

---

* De Staatsraad, Commissaris des Konings in de prov. Zuidholland heeft bepaald, dat de inspectie over de verlofgangers der nationale militie die dit jaar weder slechts eenmaal zal plaats hebben, in de hoofdplaatsen der militiekantons zullen worden gehouden, o. a. te Dordrecht den 15 October, te Vianen den 10; te Gorinchem den 9; te Rotterdam den 9; te Brielle den 3; te Leiden den 19; te Gouda den 10, te 's Gravenhage den 5; te Schiedam den 9, te Delft den 8 October enz.

---

* Heden wordt voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland behandeld de zaak van J. Maasdam, beschuldigd van, in den nacht van 7 op 8 December 1854, na vooraf daartoe het opzet te hebben gevormd, den persoon van J. Zonlag in diens woning te Klaaswaal moedwillig met een mes onderscheidene wonden, waarvan twee aan den hals, te hebben toegebragt waaraan deze onmiddellijk is gestorven, en alzoo van moord. Een veertigtal getuigen zal in deze zaak gehoord worden. De beschuldigde wordt bijgestaan door den advokaat Mr. J. G Rochussen. Het openbaar Ministerie wordt in deze zaak waargenomen door den adv.-gen. Mr. J. W. Gefken.

---

* Zondag ll. heeft eene dienstmeid hare dienst verlaten. Sedert dien tijd had men niets van haar vernomen. Heden morgen heeft men haar lijk in den Zuidwal voor de woning van hare ouders opgevischt. Het is naar het Burger-Gasthuis overgebragt, waar het lijk zal worden geschouwd.

---

* Naar men met zekerheid verneemt, zal de heer L. Bouman, beroepen predikant bij de Herv. gemeente te Schiedam, aanst. Zondag in de voormiddag-godsdienstoefening als zoodanig bevestigd worden en zal die bevestiging geschieden door den heer J. F. Asina, emeritus predikant der gemeente; in de avonds-godsdienstoefening van denzelfden dag, zal de bevestigde zijne intree-rede houden.

(*Schied. Ct.*)

---

* Het valt niet te ontkennen, dat hier te lande de beoefening der verschillende takken van handwerknijverheid niet genoeg hand aan hand gaat met die der wiskunde: Wat is daarvan de rede? Dat die wetenschap voor den handwerksgezel niet duidelijk wordt onderwezen, dat de schrijvers niet weten af te dalen tot het standpunt, waarop de leerling zich bevindt; dat het onderwijs niet aanschouwelijk genoeg wordt gemaakt; in het kort, dat het is en blijft eene drooge studie, waarvan men het groote nut niet inziet en waarvoor de lust niet wordt opgewekt.

Het genoegen kondigen wij dus aan de verschijning van een boek getiteld: »Handleiding bij het onderwijs der meetkunde, ten dienste van industrie en teekenscholen, tevens geschikt als leiddraad bij zelfonderrigt,» door den heer M. H. Pimentel, leeraar in de wiskunde bij de 's Gravenhaagsche teeken-akademie. Uitgave van H. C. Susan CHz. Het bevat ongeveer 200 bladzijden compressen druk met 150 tusschen den tekst gedrukte houtsneê-figuren, is in een losssen, bevattelijken stijl geschreven, aanschouwelijk door niet ver gezochte toepassingen uit het dagelijksch leven, waardoor de leerlingen de groote eigenschappen en grondregels der meetkunde als van zelve ontdekken en zonder stellingen of formules vooraf te doen gaan, komen tot de kennis harer onbetwistbare waarheden, met eene gemakkelijkheid, die den lust tot verdere beoefening aanwakkert. Eene voorrede van den hoogleeraar Dr. R. Lobatto, maakt alle verdere aanbeveling onzerzijds overbodig. Waar zulk eene autoriteit spreekt, behoeven wij daarop slechts te wijzen als de beste aanbeveling, met den wensch, dat schrijver en uitgever door een groot debiet, hunne lofelijke pogingen zullen bekroond zien. (*Delflandsche Ct.*)

---

* De heer J. A. Boogaard te Schijndel verzoekt ons, het volgende te melden:

»Op den 1 Aug. ll. kregen twee kooplieden, door sterken drank verhit, verschil met elkander. Weldra mengde zich een derde persoon even opgewonden door den drank, daarbij, zoodat men spoedig handgemeen werd. Dit viel voor, aan de Zuid-Willemsvaart te Dongen. De schipper van het daar aanwezig pontveer, vreezende voor groote ongelukken, nam twee van de twistenden haastig aan boord, en stak van wal. Toen dezen zich buiten bereik van den gevaarlijken medetwister bevonden, begonnen zij hem uit te jouwen, waardoor hij zoo verwoed werd, dat hij zoo als men beweert, met een mes in de hand, in het water sprong om de ontvlugtenden al zwemmende te achtervolgen. Doch ditmaal begaf hem de anders zoo wel beoefende zwemkunst. Hij zonk en men vischte kort daarna het lijk van een dronkaard op! (*Volksvriend*).

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood ontvangen: 1o. onder het postmerk *Dordrecht*, van den Boekhandelaar J. P. Revers, eene som van *vijf en zestig gulden*, zijnde, tot dus verre, de zuivere opbrengst van een door hem uitgegeven werkje, getiteld: »*Klanken uit het verledene en Teekenen des Allerhoogsten*, door Joël, 1ste stuk;» en 2o. van de Gebroeders Belinfante te 's Gravenhage, eene som van *een en veertig gulden, veertien centen*, zijnde de zuivere opbrengst van een bij hen uitgegeven gedicht: »*God Redt!* een voorval uit den jongsten watersnood,» door Estella Hertzveld.

Volgens de Zweedsche handelswetgeving moeten alle scheepskapiteins, die met eene lading in eene Zweedsche haven aankomen, een manifest overleggen, onderteekend door den Zweedschen Consul in de haven van afvaart, en aanwijzende den gespecificeerden aard der lading, wanneer deze bestaat uit stukgoederen, waaronder men verstaat zulke waren, die gepakt worden in kisten, vaten, colis, enz. Maar bestaat de lading uit één en hetzelfde artikel, dat los in den bodem van het schip ligt, zoo als kalk, steenkolen, zout, granen, enz., dan wordt een dusdanig manifest niet gevorderd.

Wanneer in de haven van afvaart geen Zweedsche consulaire agent aanwezig is, kan het vereischte manifest, door den makelaar of scheepsbevrachter worden afgegeven.

Volgens een berigt van Zr. Ms. Minister-Resident te Stockholm zijn, òf door onwetendheid, òf door verzuim dit jaar reeds drie Nederlandsche scheeps-kapiteins vervallen in de boete van 100 Rijksdaalders banco, die gesteld is op het niet inleveren van bovenvermeld manifest, op of het inleveren van een manifest, dat niet overeenstemt met den werkelijken inhoud der lading.

De Regering vermeent de belanghebbende op deze bepalingen te moeten oplettend maken.

Omtrent de doorgraving van de landengte van Suez meldt men, dat het plan van den heer Lesseps, door twee Egyptische ingenieurs, de heeren Linant en Moutgalbey, nader onderzocht, ook zeer de goedkeuring van den onderkoning van Egypte wegdraagt. Het kanaal zou naar de eerste berekeningen in 6 jaar voltooid kunnen wezen en 80 millioen gulden kosten. Het zou 100 el breed en 8 el diep zijn, en eene lengte hebben van 30 mijlen, loopende van Suez naar de golf van Pelusium. Aan de Roode- en aan de Zwarte zee moet het kanaal eene breedte en diepte hebben, die de invaart voor de grootste schepen gemakkelijk maakt. De afstand van Suez naar Alexandrie, de weg die thans gevolgd wordt, is 264 mijlen. Er zal aan den onderkoning een volledig rapport worden ingediend, dat vervolgens zal onderworpen worden aan het onderzoek van eene commissie der meest beroemde water- en zeebouwkundigen; de Engelsche ingenieur Rendel zal deel uitmaken van die commissie.

Men schrijft, dat in het Oosten de verlichting ook doordringt. Te Aintar, in Syrië, onder anderen, waar voor 7 jaren den naam van Protestant onbekend was, is eene Evangelische kerk geopend, welker inwijding door 1300 leden dier gemeente werd bijgewoond. In Alexandrie (Egypte) werd den 25 April jl. eene protestantsche kerk door den heer Gobat, protestantsch bisschop te Jeruzalem ingewijd. De grond op een groot plein der stad, is door den onderkoning kosteloos afgestaan, en prijkt — zegt dit berigt — als een getuige van de kracht des Evangelies te midden van de talrijke Mohomedanen en Joden die te Alexandrie wonen. In Kaïro zal een Italiaansch dagblad uitkomen, onder den titel van *Il Spettatore Egiziano*, hetwelk wetenschappelijke, litterarische en handelszaken zal behandelen.

In de op gisteren gehouden algemeene vergadering van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-maatschappij, waarin 110 aandeelen door 74 stemmen waren vertegenwoordigd, is het door den Raad van administratie gedane voorstel tot wijziging van eenige artikelen der statuten van gemelde maatschappij met eenparige stemmen aangenomen.

De voordragt strekte, om ingevolge der door eenige deelhebbers geuiten wensch, de betrekking van den ingenieur-directeur te doen vervallen, en daarvoor in de plaats door den raad van Administratie te doen aanstellen eenen *directeur der exploitatie* (Betriebsdirector) onverminderd die van eenen ingenieur, waarop de nadere goedkeuring der Regering ingewacht wordt.

De begrooting van de inkomsten en uitgaven der gemeente Amsterdam bedraagt voor het jaar 1856 *f* 4.080.624.94.

Naar men verneemt, heeft de heer Mr. B. J. Muller, commissaris van politie aan het hoofdbureau te Amsterdam, zijn eervol ontslag uit die betrekking verzocht.

Aan de *Amsterdamsche Courant* wordt van hier het volgende gemeld: dat het door dit blad overgenomen berigt uit de *Hamb. Nachr*, als zoude H. K. H. de Kroonprinses van Zweden, Prinses Louisa der Nederlanden, den arm gebroken hebben, bezijden de waarheid is.

Den 10 September des middags ten 12 ure zal de *Hollandsche maatschappij van Landbouw*, afdeeling Rotterdam Schiedam en omstreken, in de stads herberg de Romein, buiten de Delftsche poort te Rotterdam, eene algemeene vergadering houden. Er zal de volgende punten worden behandeld als: 1o. over de beschrijving voor de algemeene vergadering der maatschappij te houden te Hoorn, den 27 September a. s., en 2o. benoeming van afgevaardigden ter algemeene vergadering te Hoorn.

De goed ingelichte correspondent van de *N. R. Ct.* blijft volharden in zijne bewering, dat de heer Borret, Staatsraad, Commissaris des Konings in Noordbrabant, zijn ontslag aangevraagd heeft. Wij duiden het den man niet ten kwade; en hij mag zich gerust vermeten, zoo standvastig de waarheid van zijne ingezondene nieuwstijding vol te houden; maar hij veroorlove ons, en duide het ons evenmin ten kwade, dat wij even zoo vermeten zijn, te blijven beweren dat er van het aangevraagde ontslag niets waar is. Hij moge zijn berigt dan al ontvangen hebben van een der aanzienlijkste ingezetenen der stad, en die bron als beter ingelicht beschouwen; de personen, bij wie wij onze informatien genomen hebben, en die eveneens tot de aanzienlijkste ingezetenen behooren, en van wie een in zeer *intime* betrekking met den heer Borret staat, hebben ons nog heden, na het lezen van de correspondentie van 2 Sept. voorkomende in de *N. R. Ct.* van Dingsdag 4 Sept., hunne overtuiging te kennen gegeven, dat de Commissaris des Konings zijn ontslag NIET gevraagd heeft, en wij het berigt pertinent konden tegenschrijven.

Alzoo, niettegenstaande de goede bron waaruit de correspondent put, niettegenstaande de bevestiging van de *Nieuwe Noordbrander*, meenen wij de stellige verklaring te kunnen afleggen, dat hun berigt bezijden de waarheid is.

't Is evenwel waar, dat de heer Borret verklaard heeft; dat hij zijn ontslag zal aanvragen, en dat er slechts eene enkele rede, welke ons bekend gemaakt is, bestaat, waarom deze aanvrage nog niet geschied is.

Wij verwachten van de *N. R. Ct.* en de andere bladen, die de correspondentie overgenomen hebben, dat zij ook voor ons antwoord aan den correspondent uit 's Bosch een plaatsje in hunne kolommen zullen gelieven in te ruimen. (*N. B.*)

Den 2den dezer kwam ter reede van het Nieuwediep aan het Engelsche stoom-oorlogschip *Alban*, komm. luit. ter zee Fisher, komende van Doever en bestemd naar Helgoland, om, naar men zegt, van daar troepen te halen voor het Engelsche leger. Door den hevigen tegenwind is bedoeld stoomschip aldaar op de reede ten anker moeten komen; het zal bij gunstige gelegenheid weder vertrekken.

Aan de Lemmer is den 30 Augustus jl. van de werf van den scheepsbouwmeester C. P. Bakker, te water gelaten het barkschip *Eliza*, groot ongeveer 250 tonnen, gebouwd voor rekening van de heeren L. Hoijack en Co. te Amsterdam, zullende gevoerd worden door kapitein D. J. Wiersma.

Uit Beverwijk schrijft men, dat er onder de varkens in deze streken eene ziekte heerscht, zoo hevig zelfs, dat op sommige plaatsen deze dieren als uitgestorven schijnen.

— De aardappelen-ziekte vertoont zich ook bijna overal, maar het beschot is goed en de kwaliteit laat voor het grootste gedeelte niets te wenschen overig.

Men meldt uit Wezel van gisteren: Hier is het officiële berigt ontvangen, dat onmiddellijk een aanvang zal worden gemaakt met den aanleg van den spoorweg tusschen Dinslaken en Rees, derhalve binnen het rayon dezer vesting, zonder dat gelet wordt op de bezwaren door de ingenieurs der vesting. Reeds is men begonnen met het stellen der palen voor het tracé, en men hoopt binnen zes maanden den geheelen spoorweg tusschen Arnhem en Oberhausen ten dienste van het publiek te kunnen openstellen.

(*Handelsb.*)

Men begint zich in Duitschland meer en meer op de verbetering van het rundvee toe te leggen. Deze zaak vindt eenen warmen bevorderaar in den Koning van Wurtemburg. Deze heeft zich voor eigene rekening 14 stieren van de beste runderrassen uit Europa aangeschaft, welke op zijne eigene hoeve gestalt zijn. Met deze stieren zijn de inlandsche koeijen gekruisd, en met groote oplettendheid heeft men nagegaan, welke der rassen, hieruit ontsproten, de deugdelijkste waren en de meeste geschiktheid hadden, om in de verschillende provinciën van het rijk voortgeplant te worden en hiervan worden kosteloos exemplaren aan zulke gemeenten verstrekt, die daaraan behoeften hebben, en het bewijs leveren, dat men daar eene goede behandeling van het vee in acht neemt.

Uit St. George d'Elmina (Afrika) wordt van den 30 Julij jl. geschreven, dat Z. M. stoomschip *Amsterdam*, komm. J. Spanjaard, na deszelfs vertrek van Teneriffe, den 23ste dier maand het anker nabij Apollonia, een Engelsch fort op de westkust van Afrika, had laten vallen; den volgenden dag had men Axim aangedaan en den 25sten was men te St. George d'Elmina ten anker gekomen. De Nederlandsche bezetting had zich van de komst van dat fraaije Nederl. stoomschip een waar feest gemaakt en de etat-majoor met de warmste vriendschap ontvangen; vervolgens was men naar Nassau vertrokken en zou zoo vervolgens langs de geheele kust stoomen. Den 25sten was bepaald om de kust te verlaten en naar Rio Janeiro te stoomen, alwaar men zich eenige dagen dacht op te houden, om vervolgens de reis te vervorderen naar de Kaap de Goede Hoop en Oost-Indiën.

De reis was tot nu toe zeer voorspoedig geweest, en aan boord was alles wel.

De etat-major van Zr. Ms. schroef-schoener *Montrado*, voor eene proefreis naar de Noordzee bestemd, is thans zamengesteld als volgt: luit. ter zee 1ste kl. J. Andreae, kommandant; luit. ter zee 1ste klasse G. Lambert, 1ste officier; luit. ter zee 2 kl. G. A. L. H. baron van Heeckeren, F. H. P. van Alphen en W. Stuijterman van Loo; officier van gezondheid 2e kl. H. L. Vernhout, en officier van administratie 1e kl. F. C. Schaalje.

Uit het lezenswaardig verslag wegens het Instituut voor Doofstommen te St. Michels-Gestel over 1854, blijkt, dat op 1 Januarij van dit jaar het getal kweekelingen juist tachtig bedroeg, van welke vijftig jongens en dertig meisjes. In den loop van 1854 zijn ontslagen drie jongens, meisjes geene, en aangenomen zes jongens, en drie meisjes, te zamen negen, zoodat het geheele getal op 31 December tot zes en tachtig geklommen was, zijnde drie en vijftig jongens en drie en dertig meisjes, van welke uit Noord-Braband 44, Gelderland 9, Zuid-Holland 10, Noord-Holland 18, Zeeland 2, Utrecht 3, Limburg 9 en Overijssel 1.

Het gesticht, dat den 1 October 1840 is opgerigt, staat onder toevoorzigt van de Hoogw. Heeren Kerkvoogden J. Zwijsen, Aartsbisschop van Utrecht, en J. van Hooydonk, Bisschop van Breda. De commissie is zamengesteld uit de heeren: Mgr. J. van Genk, Bisschop van Adras *i. p. i.*, President; T. H. van Liempt, Pleban en Deken te 's Hertogenbosch; J. A. Heeren, Directeur van het liefdehuis te 's Hertogenbosch; F. Suijs, Lid der Provinciale Staten, te Tilburg; Mr. C. van Rijckevorsel te 's Hertogenbosch; en de heeren P. H. van Liempt, President; J. A. Heeren, Thesaurier; Mr. C. van Rijckevorsel, Secretaris, en M. J. Bommel, Directeur. In de voornaamste plaatsen des lands zijn correspondenten.

De gesteldheid van het gesticht, wat aangaat de gezondheid van het personeel, het gedrag der kweekelingen, het aanleeren van ambachten, enz, is steeds naar wensch. Van onderscheidene menschenvrienden zijn liefdegiften ontvangen, te zamen bedragende *f* 3,070. Het verslag behelst voorts eene schoone verhandeling over het onderwijs der doofstommen en over de verschillende leerwijzen (methoden), die in de beschaafde wereld gevolgd worden.

— De Koninklijke academie van landbouw in Zweden, in den jare 1811 opgerigt, door den Koning van dat rijk, heeft tot buitenlandsch lid benoemd den heer U. G. Schilthuis, J. z. te Groningen, en het fraaije diploma daarvan aan den benoemde toegezonden.

— Naar wij vernemen, heeft de heer G. de Jager Meezenbroek, thans te Winschoten, de benoeming van lector aan het gymnasium voor wis- en zeevaartkunde, oude en nieuwe talen te Veendam, aangenomen op den 30 Aug. jl., en heeft hij tevens te Middelburg verzocht, om, voor de aldaar vacante betrekking niet verder in aanmerking te komen.

Schiedam, 6 September. In de zitting van den gemeenteraad van gisteren avond is 1o. met algemeene stemmen besloten, dat de gemeente-belasting op het gemaal niet langer geheven zal worden dan tot en met den 31 December 1855; zoodat de Raad geen gebruik gemaakt heeft van de bevoegdheid bij de wet gegeven, om eene eigen belasting op het gemaal te heffen; 2o is mede met algemeene stemmen besloten ook met den 1 Januarij 1856 af te schaffen het marktgeld van de aardappelen, binnen deze gemeente ingevoerd wordende; 3o is mede met algemeene stemmen besloten, om, te beginnen met het jaar 1856, de opcenten op de grondbelasting op te voeren tot 15 voor de gebouwde en tot 10 voor de ongebouwde eigendommen; 4o. Voorts is met algemeene stemmen besloten tot het opvoeren der opcenten voor de personele belasting tot 25, en 5o is evenzeer met algemeene stemmen besloten, om tot dekking van het gemis van inkomsten, voor de gemeente uit de voorschrevene opheffingen zullende ontstaan, eene directe belasting te heffen. Over den aard en de grondslagen dier directe belasting hebben langdurige beraadslagingen plaats gehad. Er was een adres van 58 ingezetenen ingekomen tot bestrijding van het voorstel, door de finantiele commissie gedaan, tot heffing eener directe belasting op het inkomen der inwoners. Drie leden, de heeren Prins, Roelants en Rinbende, boden een voorstel aan, waarin andere grondslagen voor de te heffen directe belasting werden voorgedragen. De heer Poortman heeft, uit naam der finantiele commissie, het door haar gedane voorstel in eene uitvoerige en belangrijke rede, verdedigd en daarbij o. a. aangetoond, dat de voorgestelde belasting op het inkomen der inwoners immers voor deze gemeente, de meest regtvaardige en de meest billijke was.

Ten slotte is het gedane voorstel tot heffing eener directe belasting op het inkomen der inwoners, *aangenomen* met eene meerderheid van 10 tegen 5 stemmen. Onmiddellijk daarna is ook de verordening op de invordering dier belasting in behandeling gebragt, en met 14 stemmen tegen 1 *aangenomen*. De vergadering heeft zeer laat geduurd en werd door een groot getal ingezetenen bijgewoond, die alzoo een blijk van hunne belangstelling in deze gewigtige zaak gaven.

Leeuwarden, 3 Sept. De besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder eenigzins in de laatste weken toegenomen. Van den 25sten tot den 31sten Aug. zijn 10 runderen aan die ziekte gestorven, en 18 door de ziekte aangetast, welke voor rekening der eigenaren zijn afgemaakt. De ziekte heeft zich gedurende dat tijdstip op 8 nieuwe stallen geopenbaard; het totaal der gevallen sedert 1 Jan. jl. bedraagt 1239.

Arnhem, 5 September. Heden middag ten 2 ure heeft het geregtshof van Gelderland eene buitengewone zitting, ter installatie van den Ed.Achtb. heer Mr. J. F. Pringle, voormalig regter der arrond.-regtb. te Leiden, en bij Konink. besluit van 5 Junij ll., benoemd tot advocaat-generaal van genoemd hof, ter plaatsvervulling van den Ed.Achtb. heer Mr. P. J. A. M. de Willebois, benoemd tot proc.-gen. bij het geregtshof van N. Braband. De audientie, waarbij eene aantal regtsgeleerden der balie tegenwoordig waren, werd geopend door den Ed.Achtb. president Mr. W. D. F. C. ridder van Rappard. In doeltreffende bewoordingen vatte hierop de heer Mr. M. J. van Gelein Vitringa, waarnemend proc.-gen., het woord op, en schetste in eene zeer gekuischte rede de hooge betrekking, waarin de heer Pringle, als adv.-gen. bij het hof van Gelderland optrad; de moeijelijkheden aan die betrekking verbonden en den eervollen rang, dien het hof van Gelderland, sedert onheugelijke jaren, onder de geregtshoven van Nederland ten alle tijde heeft gehandhaafd, maar niettemin, welk een' band van edele verbroedering de leden van het hof onafgebroken houdt verbonden; den nieuw benoemden hoofdambtenaar hartelijk geluk wenschende met zijne verworven standplaats. — Daarop vervolgde de president in eene meer uitvoerige toespraak; herdacht ZEd. Achtb. de vroegere verliezen door het hof geleden, en daarbij de welverdiende rust van den afgetreden proc. generaal: Mr. Staats Evers. Vervolgens weidde Z. Ed. Achtb. bijzonder uit over den tegenwoordigen geest van regtsverdediging, veel verschillende van de vroeger in gebruik geweest zijnde, en eindigde met opregte heilgroeten aan den heer Pringle, in zijne nieuwe gewigtvolle betrekking. De nu geïnstalleerde advocaat-generaal hierop vervolgende, gaf te kennen, wat hij in zijne vorige betrekking, als lid der Leidsche Arrondissements-Regtbank, dáár had achtergelaten, en hoe hij te dezer stede, als het ware, vreemdeling was. Maar de overtuiging, dat hij in de leden van het Geldersche hof, mannen van beproefde talenten en naauwgezette regtschapenheid aantrof, bemoedigde hem dit bij de aanvaarding van zijnen meer gewigtvolle betrekking plegtig belovende, zoo veel in hem is, alles te zullen aanwenden, om het vertrouwen en de achting zijner medeleden waardig te blijven. Na den fungeerenden proc. gen. en de HH. griffiers bijzonder te hebben aangesproken, rigtte Z. Ed. Achtb. het woord tot de heeren advocaten en procureurs, waarin hij onder anderen doelde op den strijd, dien zij, volgens hunne roeping, nu en dan met het publiek ministerie hadden te voeren; doch in de overtuiging, dat zij alleen die regtswapenen zouden bezigen, welke pligt, geweten en wet hun aanboden. — De heer Mr. J. M. de Kempenaer, oudste der advocaten, repliceerde ten slotte. Na eene beleefde gelukwensching, den heer advoc.-gen. toegebragt, ook in naam zijner collega's, drukte hij bijzonder op den aangehaalden kampstrijd tusschen het openbaar ministerie en de leden der balie. Dien noodwendigen strijd lichtte hij, met allen nadruk en kracht van redenen toe, in korte, maar kernachtige bewoordingen, betoogende, in welken geest zij dien strijd behoorden te voeren, en hoe zij allen gezind waren, dien, ter verdediging der onschuld en ter handhaving der geregtigheid te zullen voeren, om tevens ook in de achting van het publiek ministerie te blijven deelen en zich hunner roeping waardig te blijven betoonen.

Gendringen, 5 Sept. Nadat sedert bijna 25 jaren onze gemeente-secretarie in eene herberg is gevestigd, alwaar ook de vergaderingen van den Raad enz. zijn gehouden, is den 9 Aug. ll. het bouwen van een gemeentehuis alhier aanbesteed geworden, waarvan heden de eerste steen gelegd is.

Lienden, 3 Sept. Op heden is alhier aan de heeren J. F. Neeren, burgemeester, W. van Koppenhagen, onderwijzer, voorts aan Arie Rustenhoven, J. D. Maters, J. van Alewijk, J. Tenunisse en P. van Westhrenen, een copij-extract uitgereikt van 's Konings besluit dd. 16 Julij 1855 No. 45, ten blijke van Zr. Ms. tevredenheid over hunne verrigtingen tijdens den watersnood in de maand Maart dezes jaars.

's Hertogenbosch, 4 Sept. Tengevolge der aanzienlijken toelage, welke onze Provinciale Staten ter verbetering van het paardenras hebben toegestaan, wordt de fokkerij hier zeer aangemoedig, uitgebreid en verbeterd. Het getal paarden is dan ook sedert 1851 met 1923 in onze provincie vermeerderd, niettegenstaande er zeer vele tot hooge prijzen aan Fransche en Belgische kooplieden verkocht worden. Door 30 goedgekeurde hengsten werden in de laatste 12 maanden 3391 merrien gedekt.

Op voordragt der commissie van landbouw is door de Provinciale Staten besloten gedurende drie jaren, bij wijze van proefneming, uit de provinciale fondsen de aanzienlijke som van *f* 300 's jaars toe te staan, als buitengewone premie voor een Duitschen of anderen buitenlandschen hengst.

Ook het getal hoornvee neemt toe. De koebeesten hebben sedert kort eene vermeerdering van 4702 ondergaan. Het nieuwe reglement op de stieren werkt daarvoor zeer gunstig. (*Arnh. Ct.*)

Ingezonden Stukken.

NIEUWVEEN, 28 Aug. Even vaardig als door u in verschillende nommers uwer Courant zijn opgenomen mededeelingen van *een belangstellend kiezer* in deze gemeente, met betrekking tot de zaak der merkteekentjes op eenige stembriefjes, vertrouw ik ook, dat gij voorloopig wel aan het Couranten-lezend publiek zult willen kenbaar maken, dat het berigt, als zoude ter dier zake een ondergeschikte beambte der secretarie op last van Zijne Exc. den Minister van Binnenl. Zaken, uit zijne betrekking zijn ontslagen, *niet overeenkomstig de waarheid is.* De bedoelde beambte is evenmin van de secretarie verwijderd als dat genoemde Minister daartoe last heeft gegeven.

Mij vleijende, dat de tijd, die veel openbaart, gelegenheid zal aanbieden, om nadere inlichtingen betreffende de bedoelde merkteekentjes en omtrent hem, die door mij voor den belangstellenden kiezer wordt gehouden, benevens zijne familie, aan het publiek mede te deelen, heb ik de eer, enz.

De Burgemeester van Nieuwveen,
S. VAN DRIEL.

[Wij nemen dit stuk, *op verzoek des schrijvers*, uit het *Handelsblad* over. Red.]

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaturd., 6 Sept. 6¾ ure.
LA FAVORITE grand opéra in 4 acte, LE COUCHER D'UNE ETOILE, comedie en un acte.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.
4e LIJST. 3e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 7231 *f* 2500; — 10241 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 5 September 1855.

Nederland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$
Dito Certificat.	3	$76\frac{1}{16}$
Dito Dito	4	$93\frac{5}{8}$ $\frac{7}{16}$
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$	
Belgie.		
Certificaten.	$2\frac{1}{2}$	
D° *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{3}{8}$
Frankrijk.		
Obligatiën	3	
Spanje.		
Nieuwe	$1\frac{1}{4}$	$19\frac{1}{16}$
Dito Buitenl.	3	$37\frac{7}{8}$
D° Binnenl. 5/m.	3	$31\frac{5}{16}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{8}$
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		$4\frac{1}{16}$
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	$40\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$
Dito uitgest	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$102\frac{3}{4}$
Dito 1828/1829	5	$102\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$88\frac{7}{8}$
Dito *Hope*	4	
Dito *Stieglitz*	5	$76\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854	5	
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metalliek	5	$62\frac{15}{16}$ [illegible]
Dito bet. Amst.	5	$74\frac{5}{8}$ [illegible]
Dito Nation.	5	$67\frac{13}{16}$ [illegible]
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{1}{8}$
Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{1}{8}$

Mexic., te Lond. 3 pct. $20\frac{13}{16}$; dito Onb. $20\frac{13}{16}$.

Onze fondsenmarkt leverde heden wederom niets belangrijks op. Alleen in Spaansche was eenige levendigheid, doch blijven na eene neiging van verderen vooruitgang weder onveranderd.

Gedrukt bij G. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.